

PRI KRAJU ZAŠTITA STAROGRADSKJE CRKVE SV. JURJA: OD 2001. GODINE U NJENU OBNOVU ULOŽENO 2,5 MILIJUNA KUNA

Novi sjaj sakralnog dragulja na najvišoj koti buzetskih zidina

U Europskoj godini kulturne baštine cilj je završiti program zaštite crkve Sv. Jurja kojeg vodi i koordinira Hrvatski restauratorski zavod, dok je najveći dio namjenskih sredstava osiguralo Ministarstvo kulture

● Kada se postavi rasvjeta i uvede sustav tehničke zaštite, crkva će ponovo biti u funkciji i osim za liturgijske moći će se koristiti i za kulturne namjene

NAPISALA I SNIMILA
 Gordana ČALIĆ ŠVERKO

BUZET - Crkva sv. Jurja u starogradskoj jezgri Buzeta, zaštićeni spomenik kulture upisan u Registar kulturnih dobara Hrvatske, pod "povećalom" je Hrvatskog restauratorskog zavoda koji vodi i koordinira program njene zaštite i prezentacije. U ovoj godini planiran je dovršetak obnove za koju je od 2001. godine do danas sveukupno utrošeno 2,45 milijuna kuna. Najveći dio namjenskih sredstava osiguralo je Ministarstvo kulture, a dio sredstva za izradu dokumentacije i radove osigurali su i Župa Buzet i Grad Buzet, ističe pročelnica gradskog odjela za opće poslove, društvene djelatnosti i razvojne projekte Elena Grah Ciliga.

Saniran krov crkve i sakristije

- Cilj je završiti program zaštite i prezentacije crkve sv. Jurja upravo u ovoj godini proglašenoj Europskom godinom kulturne baštine, nabaviti i postaviti rasvjetna tijela i ugraditi sustav tehničke zaštite kao završne aktivnosti za potrebe prezentacije zidnih slika i oslika stropa crkve sv. Jurja koja će se osim za liturgijske moći koristiti i za kulturne potrebe. Financijska konstrukcija nabave rasvjetnih tijela planirala se zaokružiti sredstvima Istarske županije, no zbog velikog broja pristiglih prijavi i nedostatnih sredstava ovaj projekt nije uvršten u županijski program javnih potreba u kulturi te će se pokušati iznaći sredstva iz drugih izvora, istaknula je Grah Ciliga. Za sustav zaštite koji uključuje videonadzorni, protupožarni i protuprovalni sustav te obuhvaća potrebne radove, zatražena su sredstva Ministarstva kulture u visini od 217.000 kuna. U ovogodišnjem gradskom proračunu za nabavu rasvjetnih tijela za crkvu sv. Jurja planirano je 145.000 kuna.

Konzervatorski radovi na oltarnoj pali 2009. godine

Crkva sv. Jurja iz 17. stoljeća

Crkvu sv. Jurja dao je podići kapetan Marc' Antonio Erizzo početkom 17. stoljeća na najvišoj koti gradskih zidina, na 152 metara nadmorske visine. Crkva je uklopljena i gotovo sakrivena uz rub gradskih zidina, a najvrjedniji inventar je ciklus od šest velikih slika s prikazima "Čuda sv. Antuna Padovanskog", nastalih početkom 18. stoljeća. Izvedena su potom i skladna korska sjedala kao i stropna štuko-dekoracija. Istom razdoblju pripada i nadgrobna ploča uz sam glavni oltar rašporskog kapetana i senatora Antonia Maurocena, kako to na nadgrobnoj ploči piše, hrabrog

i uspješnog vojnika koji je u pomorskoj bitci kod otoka Krfa vješto zaustavio gusare od prodora na Jadransko i Jonsko more. Bočni oltar sv. Antona Padovanskog u cjelini prikazuje venecijanski utjecaj. Drugi bočni oltar posvećen je sv. Jurju. Oba oltara su u potpunosti pozlaćena.

- S radovima u crkvi započelo se 2001. godine kada je postavljen vjetrobran na glavnom ulazu, kako bi njenu unutrašnjost bilo moguće razgledati kroz ostakljenu površinu. Od 2002. godine izvodili su se konzervatorsko-restauratorski radovi na šest slika iz ciklusa "Čuda

sv. Antuna Padovanskog". Restaurirane su sve slike iz ciklusa "Srce škrcu", "Uskrsnuće mladića", "Iscjeljenje srditog sina", "Čudo nerazbijene čaše", "Sv. Ante izlječuje oboljele od kuge", "Sv. Antun i krivovjerac iz Toulousea". Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni su još i na slici "Sv. Andrija, Juraj i Lucija" nepoznatog autora, slici s glavnog oltara "Bogorodica od sv. Ružarija" i oltarnoj pali s oltara sv. Jurja, a izvodili su se do 2012. godine, kaže Grah Ciliga.

Tijekom 2009. godine saniran je krov crkve, u 2010. godini krov sakristije, a u 2011. godini Hrvatski restauratorski zavod započeo je s konzervatorsko-restauratorskim radovima na sanaciji stropa, sanirana je drvena konstrukcija i žbuka stropa na kojoj se nalaze štukature i oslikani medaljoni. Provedena su i istraživanja te izraden elaborat koji će poslužiti kao smjernica restauratorima i konzervatorima kako nakon sanacije stropa pristupiti prezentaciji oslika i štucco dekoraciji. Istraživanje je vodila povjesničarka umjetnosti Nina Kudiš.

Jedne od najvrjednijih štukatura u biskupiji

Hrvatski restauratorski zavod je u sklopu svojih aktivnosti u crkvi izveo restauratorske radove na oltarima, štafelajnim slikama, štuko dekoraciji stropa, zidnim oslicima u medaljonima i na zidovima te je lani započeo radove građevinske sanacije i uređenja unutrašnjosti uključivo novu elektroinstalaciju za jaku i slabu struju. Prilikom konzervatorsko-restauratorskog istraživanja zidova crkve pronađen je raniji oslik, posvetni križevi i dodatno oslikan prostor na zidovima oko oltara. Izradena je povijesno umjetnička analiza svih umjetnina u crkvi koja je pokazala izuzetnu vrijednost inventara, oslika i štuko dekoracija na stropu.

- Prema ocjeni povjesničara umjetnosti Damira Tulića, restauracija crkve svetog Jurja u Buzetu pokazala se važnom ne samo zbog cjelovitosti i umjetničke važnosti njenog inventara, već i kao mjesto koje čuva jedne od najvrjednijih štukatura u Porečko-pulskoj biskupiji. Može se reći da su po pitanju cjelovitosti i važnosti štuko i fresko dekoracije u Istri najznačajnija dva lokaliteta, Poreč i Buzet. U Poreču to je zajednički rad talijanskog štukatera Giuseppa Monteventija, porijeklom iz Bologne, s venecijanskim slikarom Angelom Venturinijem, dok je u Buzetu to suradnja štukatera Francesca Schiaviija iz Tolmezza i venecijanskog slikara Mattea Furlanetta, naglasit će Grah Ciliga.

Crkva se nalazi na najvišoj koti gradskih zidina

Detalj slike "Sv. Antun i krivovjerac iz Toulousea"

Djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda s oltarnom palom